

**ЗВО «УНІВЕРСИТЕТ КОРОЛЯ ДАНИЛА»
ФАКУЛЬТЕТ СУСПІЛЬНИХ І ПРИКЛАДНИХ НАУК**

**Кафедра богослов'я та суспільствознавчих дисциплін
імені Академіка УАН о. Івана Луцького**

**ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ
СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Галузь знань : *19 «Архітектура та будівництво»*

Спеціальність: *191 «Архітектура та містобудування»*

Освітній рівень: *третій (освітньо-науковий)*

Освітньо-наукова програма: *«Архітектура та містобудування»*

Вид дисципліни: *базова (обов'язкова)*

Мова викладання, навчання

та оцінювання *українська*

Івано-Франківськ

2022

ЗАТВЕРДЖЕНО на засіданні кафедри богослов'я та суспільствознавчих дисциплін імені Академіка УАН о. Івана Луцького факультету суспільних і прикладних наук ЗВО «Університету Короля Данила» 1 вересня 2022 року (протокол № 1).

Розробник:

Гуменюк Н. Я. доцент кафедри богослов'я та суспільствознавчих дисциплін імені Академіка УАН о. Івана Луцького факультету суспільних і прикладних наук ЗВО «Університету Короля Данила», кандидат психологічних наук

Сахневич І. А. – кандидат педагогічних наук, доцент

E-mail: nataliya.ya.humenyuk@ukd.edu.ua

ЛИСТ ОНОВЛЕННЯ ТА ПЕРЕЗАТВЕРДЖЕННЯ СИЛАБУСУ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальний рік	Дата засідання кафедри – розробника СНД	Номер протоколу	Підпис завідувача кафедри	Підпис гаранта освітньої програми
2022-2023 н.р	01.09.2022 р.	Протокол №1		

ВСТУП

Загальна інформація про дисципліну: Інтеграція України в єдиний Європейський освітній простір вимагає глибокого педагогічного переосмислення закономірностей навчально-професійної діяльності, принципів і методів навчання та виховання, формування особистості майбутнього фахівця. Разом з цим зростають вимоги до професійної підготовки майбутніх викладачів в процесі їх ступеневої підготовки. Високий рівень наукової компетентності в поєднанні з педагогічною майстерністю і психологічною культурою викладачів, впровадження здобутків психологічної науки в педагогічну практику – реальна передумова підвищення ефективності навчального процесу у вищій школі, реалізації принципів демократизації і гуманізації вищої школи. Знання методології, теорії, техніки, методів та організації науково-педагогічної діяльності допоможе аспірантам легко долучатися до професійної діяльності, втілювати наукові знання у практичну площину, сприятиме розвитку раціонального і творчого мислення.

Мета дисципліни: набуття слухачами знань, умінь та практичних навичок з педагогіки та психології, які допомогли б майбутнім викладачам вищої школи та науковцям розробляти ефективні методики викладання, культуру мовлення та комунікативної взаємодії зі студентами.

Завдання дисципліни: висвітлити загальні теоретичні та методологічні засади питання організації та здійснення науково-педагогічної діяльності; ознайомити аспірантів з психолого-педагогічними особливостями педагогічної майстерності, формами, методами та інноваційним технологіями освітнього процесу: акцентувати увагу слухачів курсу на важливості креативного підходу та розробці інноваційних методів освітнього процесу.

ПРОФЕСІЙНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКА

Код компетентності	Назва компетентності	Результати навчання
ЗК01.	Здатність до абстрактного мислення, критичного аналізу та синтезу інформації, оцінки сучасних наукових досягнень, генерування нових ідей при вирішенні дослідницьких і практичних завдань.	РН01. Знати та розуміти філософські методології наукового пізнання, психолого-педагогічні аспекти професійно-наукової діяльності, демонструвати власний науковий світогляд та морально-культурні цінності.
ЗК02.	Здатність систематизувати знання та розуміння філософських методологій пізнання, ключових засад професійної етики, систем морально-культурних цінностей, толерантності, які базуються на принципах поваги до різноманітності та мультикультурності.	РН06. Вміти застосовувати універсальні навички дослідника, достатні для розв'язання комплексних проблем у галузі професійної, дослідницько-інноваційної та/або науково-педагогічної діяльності за фахом та продукування нових ідей та методів, спрямованих на покращення науково-практичної діяльності в галузі будівництва та архітектури.
ЗК03.	Здатність вести фахову наукову бесіду та дискусію із широкою науковою спільнотою та громадськістю державною мовою за відповідним рівнем ораторської майстерності, демонструвати високий рівень загальнонаукового та професійного понятійного апарату під час презентацій результатів наукових досліджень, формувати наукові тексти в письмовій формі, організувати та проводити навчальні заняття, використовуючи прогресивні інформаційно-комунікаційні засоби.	РН07. Демонструвати навички усного та письмового спілкування державною та іноземними мовами, використовуючи навички міжособистісної взаємодії, працюючи в міжнародному контексті з різними стейкхолдерами галузі, з використанням сучасних інформаційних технологій та засобів комунікації.
ЗК04.	Здатність ініціювати та проводити оригінальні наукові дослідження, ідентифікувати актуальні наукові проблеми, здійснювати пошук та критичний аналіз інформації, продукувати інноваційні конструктивні ідеї та застосовувати нестандартні підходи до вирішення складних і нетипових завдань.	РН09. Демонструвати системний науковий світогляд та філософсько-культурний кругозір, який включає розвинене критичне мислення, професійну етику, повагу до різноманітності та мультикультурності в
ЗК05.	Здатність до цілеспрямованого та наполегливого самовдосконалення, усвідомлення соціально-моральної та етичної відповідальності за одержані наукові результати.	
ЗК07	Здатність ініціювати, обґрунтовувати та управляти актуальними науковими проектами інноваційного характеру, складати пропозиції щодо їх фінансування, реєстрації прав інтелектуальної власності, самостійно проводити наукові	

	дослідження, взаємодіяти у колективі та виявляти лідерські здібності при виконанні наукових проєктів.	поєднанні з володінням передовими методиками викладання у вищій школі і постійним
ЗК09	Здійснювати науково-педагогічну діяльність у закладах вищої освіти, в наукових установах, використовуючи сучасні методи педагогічної майстерності та принципи когнітивної психології в поєднанні з володінням загальнонауковим та спеціальним критеріально-понятійним апаратом науковця-дослідника.	самовдосконаленням професійного та наукового рівня. РН11. Здійснювати успішну інноваційну науково-технічну діяльність у соціально-орієнтованому суспільстві на основі міжособистісних взаємовідносин для максимального самовираження на основі терпимості, психологічної сумісності та етики поведінки.
СК03.	Здатність розуміти і враховувати соціальні, екологічні, етичні, економічні міркування, що впливають на вирішення архітектурно-містобудівних науково-дослідних задач.	

ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Курс	2	
Семестр	3	
Кількість кредитів ECTS	3	
Аудиторні навчальні заняття	лекції	14 год.
	семінари	16 год.
Самостійна робота		30 год.
Підсумковий контроль		30 год.
Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи		1:1
Форма підсумкового контролю	екзамен	

Структурно-логічна схема вивчення навчальної дисципліни:

Попередні дисципліни	Наступні дисципліни
Філософія освіти і науки	Педагогічна практика
Методологія наукових досліджень	

ПОЛІТИКА КУРСУ

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Відвідування занять є важливою складовою навчальної та науково-дослідної роботи. Усі пропущені заняття мають бути відпрацьовані. Дозволяється вільне відвідування занять аспірантів за індивідуальним графіком навчання. Якщо аспірант відсутній з поважної причини, він/вона презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації професора. Усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін.

ПОВЕДІНКА В НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОМУ ПРИМІЩЕННІ

Усі учасники освітньо-наукового процесу повинні дотримуватися норм і правил внутрішнього розпорядку відповідно до Статуту ЗВО «Університет Короля Данила», Правил поведінки здобувачів освіти та Кодексу корпоративної етики. Кожен аспірант має виявляти наполегливість, старанність, зацікавлення дискутувати, ставити запитання професорові як під час лекцій, так і під час семінарських чи практичних занять.

Усі учасники освітнього процесу повинні дотримуватися навчальної етики, поважно ставитися один до одного, бути урівноваженими, уважними та дотримуватися дисципліни й часових (строкових) параметрів навчального процесу.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Академічна доброчесність учасниками освітнього процесу реалізується шляхом дотримання загальноприйнятих морально-етичних норм, правил поведінки, самостійного виконання навчального навантаження та завдань поточного і підсумкового контролю результатів навчання.

Під час виконання письмових тестових завдань навчальної дисципліни недопустимо порушення академічної доброчесності.

Презентації та виступи мають бути авторськими (оригінальними).

ОСКАРЖЕННЯ ПРОЦЕДУРИ ПРОВЕДЕННЯ ТА РЕЗУЛЬТАТІВ КОНТРОЛЬНИХ ЗАХОДІВ

Оскарження процедури проведення та результатів контрольних заходів відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» розглядає та вирішує перший проректор або проректор з навчальної роботи на підставі заяви аспіранта або відповідного подання декана.

ДІАГНОСТИКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Діагностика (оцінювання) результатів навчання здобувачів здійснюється відповідно до «Положення про систему поточного та підсумкового контролю оцінювання знань та визначення рейтингу здобувачів освіти» в ЗВО «Університет Короля Данила».

Видами діагностики та контролю знань аспірантів з навчальної дисципліни є поточний контроль (у формі усного опитування, письмового та тематичного тестового контролю, самоконтролю) та підсумковий контроль (у формі диференційованого заліку).

Оцінювання сформованих компетентностей у аспірантів здійснюється за 100-бальною шкалою. При цьому, за результатами поточного контролю здобувач може набрати до 60 балів, а за результатами підсумкового контролю – до 40 балів.

Відповідність критеріїв оцінювання результатів навчання національній шкалі, 100-бальній шкалі та шкалі ЄКТС відображена в Таблиці 1.

Таблиця 1.

ШКАЛА В БАЛАХ	ОЦІНКА ЗА ШКАЛОЮ ECTS	НАЦІОНАЛЬНА ШКАЛА	КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
90–100 балів	A	5 «відмінно»	повна відповідь на питання з проблематики теми, що обговорюються на занятті; ґрунтовність та послідовність викладу
83–89 балів	B	4 «дуже добре»	неповна відповідь на питання з проблематики теми, наявність незначних помилок
76–82 бали	C	4 «добре»	
68–75 балів	D	3 «задовільно»	недостатні ґрунтовність та послідовність викладу; наявність помилок;
60–67 балів	E	3 «достатньо»	
35–59 балів	FX	2«незадовільно»	

0–34 бали	F	2«неприйнятно»	невідповідність змісту відповіді проблематиці теми; відсутність відповіді.
-----------	---	----------------	--

Поточний контроль здійснюється впродовж семестру під час проведення лекційних, практичних, семінарських, лабораторних занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 60 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту скласти іспит, – 35 балів)

Фіксація поточного контролю здійснюється в «Електронному журналі обліку успішності академічної групи» на підставі чотирибальної шкали. У разі відсутності здобувача на занятті виставляється «н». За результатами поточного контролю у Журналі автоматично обчислюється усереднена підсумкова оцінка та здійснюється підрахунок пропущених занять.

Усі пропущені заняття, а також негативні оцінки здобувачі зобов'язані відпрацювати впродовж трьох наступних тижнів. У випадку недотримання цієї норми, замість «н» в журналі буде виставлено «0» (нуль балів) без права перездачі.

Здобувачі повинні мати оцінки з не менше 50% аудиторних занять.

До підсумкового контролю допускаються здобувачі, які за результатами поточного контролю отримали 35 балів і більше. Усі здобувачі, що отримали 34 бали і менше, не допускаються до складання підсумкового контролю і на підставі укладання додаткового договору здійснюють повторне вивчення дисципліни впродовж наступного навчального семестру.

Підсумковий (семестровий) контроль проводиться для встановлення рівня досягнення здобувачами освіти програмних результатів навчання з навчальної дисципліни (освітнього компонента), після завершення вивчення дисципліни.

За результатами підсумкового контролю здобувач може отримати 40 балів. Здобувачі, які під час підсумкового контролю отримали 24 бали і менше, вважаються такими, що не склали іспит і повинні йти на перездачу.

Підсумковий контроль знань проводиться у формі диференційованого заліку у вигляді комп'ютерного тестування. Тестування відбувається в

комп'ютерних лабораторіях навчального закладу (або в особливих випадках – дистанційно) з використанням програми Moodle і передбачає проходження тесту з 30 питань різного рівня складності впродовж 20 хвилин.

Загальна семестрова оцінка з дисципліни, яка виставляється в екзаменаційних відомостях, оцінюється в балах (національної шкали, 100-бальної шкали й шкали ЄКТС) *і є сумою балів*, отриманих під час поточного та підсумкового контролю. Здобувач вважається атестованим, якщо сума балів дорівнює або перевищує 60 балів.

Здобувачі можуть підвищувати свій рейтинг під час екзаменаційної сесії через одноразову повторну перездачу, попередньо подавши заяву у відділ аспірантури та докторантури не пізніше одного робочого дня після сесії.

Одержаний при підвищенні рейтингу результат буде остаточним при виставленні підсумкового контролю.

Здобувачі, які не з'явилися на екзамені без поважних причин, вважаються такими, що отримали незадовільну оцінку.

Оцінювання самостійної роботи проводиться як під час поточного, так і під час підсумкового контролю знань.

Оцінювання самостійної роботи, яка передбачена в тематичному плані дисципліни разом з аудиторною роботою, здійснюється під час проведення практичних занять.

Поточний контроль передбачає усну відповідь, написання доповіді та виступ, вирішення тестових завдань, ситуаційних задач, виконання індивідуальних завдань, відпрацювання практичних навичок тощо.

Виставлення балів за самостійну роботу під час поточного контролю обов'язково супроводжується оцінювальними судженнями. Бали додаються до балів, які отримав здобувач під час поточного контролю, але не більше, ніж кількість балів з оцінювання окремої теми заняття.

Оцінювання тем, які виносяться лише на самостійну роботу і не входять до тем аудиторних занять, контролюється під час підсумкового контролю.

**ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»**

1. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Вища школа як педагогічна система

- 1.1. Мета, зміст та стандарти вищої освіти
- 1.2. Педагогічний процес у вищій школі
- 1.3. Виховна діяльність у закладах вищої освіти
- 1.4. Науково-дослідна робота студентів

Тема 2. Дидактичні та методичні основи викладання у вищій школі

- 2.1. Основи сучасної дидактики вищої школи
- 2.2. Закони, закономірності та принципи навчання
- 2.3. Цілі та зміст навчання у вищій школі
- 2.4. Методика викладання у вищій школі. Методи та засоби навчання
- 2.5. Форми організації освітнього процесу

Тема 3. Технології навчання. Активні та інтерактивні технології навчання

- 3.1. Методика і технологія навчання. Класифікація технологій навчання
- 3.2. Інноваційні технології навчання та їх види
- 3.3. Суть активних та інтерактивних методів навчання та їх види
- 3.4. Підготовка та проведення викладачем до заняття

Тема 4. Психологія професіоналізму та педагогічної майстерності викладача

- 4.1. Педагогічна діяльність викладача: професійні аспекти
- 4.2. Особистісні аспекти професіоналізму діяльності викладача
- 4.3. Педагогічна майстерність викладача.
- 4.4. Педагогічна культура викладача

Тема 5. Педагогічна техніка викладача

- 5.1. Зміст поняття «педагогічна техніка»
- 5.2. Внутрішня техніка викладача
- 5.3. Зовнішня техніка викладача

Тема 6. Педагогічна майстерність як мистецька дія

- 6.1. Театральне мистецтво у вимірах педагогіки та психології
- 6.2. Педагогічна та акторська дія
- 6.3. Педагогічна сумісність і педагогічне сприймання
- 6.4. Майстерність педагогічного спілкування

Тема 7. Психологічні умови майстерної взаємодії в педагогічному спілкуванні

- 7.1. Особистість викладача як інструмент впливу в педагогічній взаємодії
- 7.2. Характеристика перцептивної сторони педагогічного спілкування
- 7.3. Способи комунікативного впливу
- 7.4. Стратегії взаємодії у спілкуванні як характеристика інтерактивного компонента педагогічної взаємодії
- 7.5. Технологія організації педагогічної взаємодії в процесі індивідуальної бесіди. Методика контактної взаємодії як технологія забезпечення контакту
- 7.6. Майстерність організації педагогічної взаємодії у навчанні

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

№ теми	Назва теми	Кількість годин					
		всього	аудиторні	лекційні	практичні	самостійна робота	підсумковий контроль
1	Вища школа як педагогічна система	12	4	2	2	4	
2	Дидактичні та методичні основи викладання у вищій школі	12	4	2	2	4	
3	Технології навчання. Активні та інтерактивні технології навчання.	10	4	2	2	4	
4	Психологія професіоналізму та педагогічної майстерності викладача	12	4	2	2	4	
5	Педагогічна техніка викладача	14	4	2	2	4	
6	Педагогічна майстерність як мистецька дія	16	4	2	2	4	
7	Психологічні умови майстерної взаємодії в педагогічному спілкуванні	14	6	2	4	6	
Загальна кількість годин на вивчення дисципліни		90	30	14	16	30	30

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ лекції	Теми лекцій	Кількість годин
Лекція 1	Вищої школа як педагогічна система	2
Лекція 2	Дидактичні та методичні основи викладання у вищій школі	2
Лекція 3	Технології навчання. Активні та інтерактивні технології навчання	2
Лекція 4	Психологія професіоналізму та педагогічної майстерності викладача	2
Лекція 5	Педагогічна техніка викладача	2
Лекція 6	Педагогічна майстерність як мистецька дія	2
Лекції 7	Психологічні умови майстерної взаємодії в педагогічному спілкуванні	2
	Всього лекційних занять	14

4. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ практ. заняття	Назва теми заняття	Кількість годин
1	Вищої школа як педагогічна система	2
2	Дидактичні та методичні основи викладання у вищій школі	2
3	Технології навчання. Активні та інтерактивні технології навчання	2
4	Психологія професіоналізму та педагогічної майстерності викладача	2
5	Педагогічна техніка викладача	2
6	Педагогічна майстерність як мистецька дія	2
7	Психологічні умови майстерної взаємодії в педагогічному спілкуванні	4
	Всього семінарських занять	16

5. САМОСТІЙНА РОБОТА

Теми	Завдання	Кількість годин	Рекомендовані джерела інформації
Тема 1. Вища школа як педагогічна система	Вивчення лекційного матеріалу, підготовка до практичного заняття. Заповнення робочого зошита	4	2, 5, 6, 13, 15
Тема 2. Дидактичні та методичні основи викладання у вищій школі	Розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань	4	2, 3, 13, 15
Тема 3. Технології навчання. Активні та інтерактивні технології навчання	Розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань; мікровикладання	4	2, 3, 5, 14, 15
Тема 4. Психологія професіоналізму та педагогічної майстерності викладача	Розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань; мікровикладання	4	7, 9, 11, 12, 14, 16,
Тема 5. Педагогічна техніка викладача	Розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань; мікровикладання	4	5, 7, 11, 14
Тема 6. Педагогічна майстерність як мистецька дія	Розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань; мікровикладання	4	7, 9, 12, 14
Тема 7. Психологічні умови майстерної взаємодії в педагогічному спілкуванні	Розв'язання кейсів, професійно-етичних дилем, практичних завдань; мікровикладання	6	1, 2, 9, 11, 14
Разом самостійної роботи аспірантів:		30	

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Бар'єри спілкування URL: <https://studall.org/all-82890.html>
2. Городиська В., Пантюк М., Міляєва В. Педагогіка та психологія вищої школи: тексти лекцій. Дрогобич: Редакційно-видавничий відділ ДДПУ, 2014. 286 с.
3. Каплінський В. В. Методика викладання у вищій школі: навчальний посібник. Київ: КНТ, 2018. 226 с.
4. Комунікаційні бар'єри і шляхи їх подолання URL: https://pidruchniki.com/16070314/menedzhment/komunikatsiyni_baryeri_shlyahi_po_dolannya.
5. Мороз О.Г., Падалка О.С., Юрченко. В.І. Педагогіка і психологія вищої школи: навчальний посібник для молодих викладачів, аспірантів і майбутніх магістрів. К.: НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. 267 с.
6. Нагаєв В. М. Університетська освіта: навчальний посібник. Х.: Смугаста типографія, 2015. 218с.
7. Педагогіка і практична режисура URL: https://studopedia.su/13_57423_vimogi-do-osobistosti-tvortsya.html
8. Педагогічна етика URL: <http://refs.in.ua/pedagogichna-etika.html>
9. Педагогічна творчість: методологія, теорія, технології / за ред. С.О. Сисоєвої, Н.В. Гузій. К.: НПУ імені М.П. Драгоманова, 2005. 183 с.
10. Педагогічне спілкування та його особливості URL: https://studall.org/all_82889.html.
11. Педагогічний такт учителя URL: <https://studopedia.info/9-21462.html>.
12. Подоляк Л.Г., Юрченко В. І. Психологія вищої школи: підручник. 2-е вид. К.: Каравела, 2008. 352 с.
13. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. Педагогіка, психологія та методика викладання у вищій школі: курс лекцій. Вінниця : ВНТУ, 2019. 150 с.
14. Філатова Л. С. Педагогічна майстерність: навчальний посібник. Харків: ХНПУ, 2021. 90 с.

15. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи: навч. посіб. 2-е видання, доповнене. К.: «Академвидав», 2014. 456 с.

16. Шкабаріна М. А. Розвиток педагогічної креативності майбутніх учителів початкової школи у процесі вивчення фахових дисциплін: монографія. Рівне: Видавець О. Зень, 2019. 149 с.